

Národné dokumenty a legislatíva

Základnými národnými strategickými dokumentmi pre oblasť vnútrozemskej plavby a infraštruktúry vnútrozemských vodných ciest vrátane prístavov sú „Stratégia rozvoja dopravy Slovenskej republiky do roku 2020“ (ďalej len „stratégia“), ktorú schválila vláda Slovenskej republiky dňa 3. marca 2010 uznesením vlády SR č. 158 a „Dopravná politika Slovenskej republiky do roku 2015“, ktorú vláda odsúhlasila dňa 8. júna 2005 uznesením vlády SR č. 445/2005. Ide o globálne dopravné koncepčné dokumenty.

Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 predstavuje východiskový strategický dokument Slovenskej republiky strednodobého charakteru v oblasti rozvoja dopravnej infraštruktúry do roku 2020. Predmetom dokumentu je analýza doterajšieho vývoja dopravnej politiky SR a EÚ, prognóza jej ďalšieho vývoja a výziev, ktoré ovplyvňujú dosiahnutie stanovených cieľov v oblasti dopravy. Stratégia definuje víziu, ciele, priority a opatrenia v oblasti rozvoja dopravy, ktoré podporia zvýšenie konkurencieschopnosti slovenskej ekonomiky, prispejú k zabezpečeniu sociálneho rozvoja spoločnosti a umožnia odstraňovanie regionálnych disparít tak, aby sa ekonomický potenciál SR v horizonte roku 2020 priblížil k priemeru úrovni EÚ v súlade s požiadavkami trvalo udržateľného rozvoja. Dokument predstavuje výstup I. fázy tvorby komplexnej dopravnej sektorovej stratégie SR a nadväzuje a detailnejšie rozpracováva doteraz platnú stratégiu a zásady pre rozvoj dopravy, predovšetkým Dopravnú politiku SR do roku 2015 a Stratégiu rozvoja dopravy Slovenskej republiky do roku 2020.

Dopravná politika Slovenskej republiky do roku 2015 - cieľom je vytvoriť transparentné podmienky a minimalizovať riziká v rámci prístupu na dopravný trh a dopravnú infraštruktúru a zabezpečiť neustále narastajúce prepravné potreby spoločnosti (prepravy nákladov a osôb) v požadovanom čase a kvalite pri súčasnom znižovaní negatívnych účinkov dopravy na životné prostredie. Rámcom pre dosiahnutie týchto cieľov musí byť zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja, ktorý zahŕňa hospodársky vývoj, spoločenskú solidaritu a prijateľnosť pre životné prostredie. V uvedenom dokumente bol stanovený globálny cieľ – Zabezpečenie trvalo udržateľnej mobility, ktorý je rozdelený na osem špecifických cieľov:

- Vytvoriť transparentné a harmonizované podmienky hospodárskej súťaže na dopravnom trhu,
- Zabezpečiť modernizáciu a rozvoj dopravnej infraštruktúry,
- Zabezpečiť primerané financovanie v sektore dopravy,
- Znižovať negatívne vplyvy dopravy na životné prostredie,
- Zvyšovať kvalitu a rozvoj služieb v doprave,
- Zvyšovať bezpečnosť dopravy a bezpečnostnej ochrany,
- Podporovať výskum a vývoj v doprave,
- Zvládnuť dopady globalizácie dopravy.

Ďalšími dôležitými koncepčnými a strategickými dokumentmi vo vodnej doprave sú:

Koncepcia rozvoja vodnej dopravy Slovenskej republiky (odsúhlasená uznesením vlády SR č. 469/2000) a jej zatiaľ posledná aktualizácia (02/2004).

Návrh zámeru projektu Vážskej vodnej cesty (vzatý na vedomie uznesením vlády č. 463/2002) – úloha vyplynula z uznesenia vlády SR ku „Koncepcii rozvoja vodnej dopravy Slovenskej republiky“, keďže v tom čase bol rozvoj vodných ciest v gescii Ministerstva životného prostredia SR. Materiál nepredstavuje detailný technický projekt na výstavbu, ale kladie si za cieľ ustáliť koncepciu výstavby vodnej cesty formou vybudovania nových vodných diel, dobudovaním jestvujúcich vodných diel o objekty slúžiace plavbe lodí a stanoviť ich základné parametre a hlavne smerovanie, resp. vedenie trasy prieplyvného prepojenia Váhu na pripravované vodné cesty v Českej republike a v Poľskej republike.

Operačný program Doprava 2007 - 2013 (ďalej len „OPD“) schválený uznesením vlády SR č. 1007 z 6. decembra 2006 – predstavuje programový dokument Slovenskej republiky pre čerpanie pomoci z fondov Európskej únie (Kohézny fond a Európsky fond regionálneho rozvoja) v sektore dopravy na roky 2007 – 2013. Riadiacim orgánom tohto programu je MDVRR SR.

Operačný program Integrovaná infraštruktúra 2014 – 2020 (ďalej len „OPII“) – predstavuje strategický dokument, prostredníctvom ktorého budú v rokoch 2014 – 2020 čerpané peniaze z fondov Európskej únie na dopravu a rozvoj informačnej spoločnosti na Slovensku. **OPII bol schválený Európskou komisiou dňa 28.10.2014.**

Prevod kompetencií k správe a rozvoju vodných ciest – schválené uznesením vlády SR č. 275/2009 – ktorým sa dosiahlo systémové opatrenie na účely zlepšenia kompetenčných vzťahov pre zabezpečovanie úloh prevádzka rozvoja európskej vnútrozemskej plavby, realizáciou opatrení v oblastiach infraštruktúry, bezpečnosti, spoľahlivosti a efektívnosti vodnej dopravy. Predložená alternatíva doplnenia kompetencií k novobudovanej infraštruktúre vodnej dopravy do rezortu dopravy zodpovedala riešeniu ako dosiahnuť zlepšenie stavu v predmetnej oblasti.

Generálny program implementácie NAIADES v SR (schválený uznesením vlády SR č. 642/2009) – materiál predstavuje generálny plán implementácie programu NAIADES pre Slovensko na najbližšie obdobie po vecnej, časovej a finančnej stránke v nasledovných oblastiach:

- Strategický plán rozvoja infraštruktúry, po zohľadnení najvýznamnejších plavebných prekážok a inštitucionálneho rámca infraštruktúry vnútrozemskej vodnej dopravy - vrátane prípravy stratégie rozvoja slovenských prístavov,
- Rozvoj riečnych informačných služieb a ich rozšírenej ponuky,
- Zvýšenie znášanlivosti plavidiel so životným prostredím,
- Preventívne opatrenia na ochranu pred haváriami plavidiel,
- Podporné programy štátnej pomoci zamerané na prekladiskové zariadenia,
- Podporný program vzdelávania vo vodnej doprave.

Aktualizovaná koncepcia rozvoja verejných prístavov Bratislava, Komárno a Štúrovo (schválená uznesením vlády SR č. 846/2010) - materiál definuje dlhodobú koncepciu rozvoja verejných prístavov Bratislava, Komárno a Štúrovo. Celá koncepcia rozvoja verejných prístavov je formulovaná na základe obmedzení, ktoré vyplývajú zo súčasného stavu a stoja na predpokladoch a odhadoch ďalšieho vývoja. Tieto obmedzenia a predpoklady tak predstavujú kontext, v ktorom je nutné celú koncepciu chápať. Medzi tieto hlavné faktory, ktoré ovplyvňujú formuláciu koncepcie rozvoja verejných prístavov, patrí najmä legislatíva v oblasti vodnej dopravy v SR a EÚ, trendy v oblasti vodnej dopravy, majetkovoprávne vzťahy a finančné zdroje pre rozvoj verejných prístavov.

Národná pozícia k Stratégii EÚ pre dunajský región (schválená uznesením vlády SR č. 149/2010) – v národnej pozícii Dunajskej stratégie sa rozvoj dopravnej infraštruktúry, predovšetkým rozvoj kontinuálnej dunajskej vodnej cesty a zabezpečenie splavnosti Dunaja, rešpektujúci princípy trvalo udržateľného rozvoja, považuje za jednu z hlavných priorít, ktorá by sa mala v Dunajskej stratégii odzrkadliť. Vodná doprava sa považuje z hľadiska environmentálnych, energetických, ale aj spoločenských aspektov za jeden z najvýhodnejších druhov dopravy v Európe. V tejto súvislosti treba venovať pozornosť rozvoju nákladnej a osobnej lodnej dopravy, ako súčasťi západo-východoeurópskej siete vodných ciest, ako aj efektívnemu dobudovaniu dunajskej vodnej cesty v súlade s parametrami odporúčanými Dunajskou komisiou a EHK OSN (Modrá kniha a Dohoda AGN). Týmto riešením sa umožní odstránenie prekážok plavby a následne rozdielov v miere využívania potenciálu vnútrozemskej vodnej dopravy medzi západnou a východnou časťou Európy a vytvorenie podmienok pre realizáciu severo–južného dopravného prepojenia na báze vodnej dopravy. Splavenie tokov treba využiť aj ako potenciál hospodárskeho rozvoja vnútrozemských prístavov a miest podunajského priestoru a jeho regiónov tak, aby sa mohli stať silnými logistickými uzlami s poskytovaním rozsiahlych sprievodných služieb. Prioritami SR v oblasti dopravy sú zlepšenie splavnosti Dunaja, prepojenie s inými módmi dopravy - konektivita, dostupnosť infraštruktúry a prevádzka. Slovenský prepravný trh je významne

ovplyvnený geografickou polohou SR, ktorá je atraktívna pre rozvoj dopravy medzi štátmi EÚ a tiež medzi EÚ, Ukrajinou a Ruskom. Dunajská vodná cesta patrí medzi prioritné osi (koridor VII) pre vnútrozemské vodné cesty naprieč územím EÚ a umožňuje napojenie na prístavy v Severnom a Čiernom mori a napojenie na sieť západoeurópskych vodných ciest. Zlepšenie splavnosti Dunaja bude mať významný dosah na väčšie a efektívnejšie využívanie už existujúcich prístavov na Dunaji v SR.

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 (KÚRS) stanovuje regulatívy v oblasti usporiadania územia štátu z hľadiska rozvoja nadradeného dopravného vybavenia (Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 528/2002 Z. z., ktorým sa vyhlasuje záväzná časť Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2001). Uznesením vlády č. 270 z 8.4.2009 bola uložená úloha MVRR SR predložiť na rokovanie vlády SR návrh zmien a doplnkov č. 1 KURS 2001. Kabinet schválil aktualizovanú koncepciu územného rozvoja SR na svojom zasadnutí v auguste 2011. Na spracovanie Zmien a doplnkov č. 1 má dopad zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov, ktorého novelami prešli kompetencie v oblasti územného plánovania bez ekologických aspektov 1.7.2010 z MVRR SR na Ministerstvo vnútra SR a následne od 1.11.2010 na Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR (MDVRR SR), ktoré sa stalo obstarávateľom zmien a doplnkov č. 1 KURS 2001.

Zákon č. 338/2000 Z. z. o vnútrozemskej plavbe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý má 9 vykonávacích predpisov a „Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 193/2009 Z. z. o technickej spôsobilosti a prevádzkovej spôsobilosti plavidiel v znení nariadenia vlády SR č. 416/2009“ - tento zákon ustanovuje podmienky vykonávania vnútrozemskej plavby, práva a povinnosti právnických osôb a fyzických osôb zúčastnených na vnútrozemskej plavbe, podmienky podnikania vo vodnej doprave, podmienky regulácie trhu vo vodnej doprave, pôsobnosť orgánov štátnej správy a štátneho odborného dozoru na úseku vnútrozemskej plavby, klasifikáciu a spôsobilosť plavidiel, práva a povinnosti členov posádky plavidla, vyšetrowanie plavebných nehôd a sankcie za porušenie povinností ustanovených týmto zákonom.

Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách (vodný zákon) - tento zákon vytvára podmienky na všestrannú ochranu vôd vrátane vodných ekosystémov, zachovanie alebo zlepšovanie stavu vôd, účelné, hospodárne a trvalo udržateľné využívanie vôd, manažment povodí a zlepšenie kvality životného prostredia a jeho zložiek, znižovanie nepriaznivých účinkov povodní a sucha, zabezpečenie funkcií vodných tokov a bezpečnosť vodných stavieb.

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 755/2004 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška neregulovaných platieb, výška poplatkov a podrobnosti súvisiace so spoplatňovaním užívania vôd - neregulovaná platba je platba poskytnutá za udržiavanie splavnosti vodných ciest a vytyčovanie plavebnej dráhy na plavbu na vodných cestách na účely používania vôd na plavbu a iné služby vo verejnom záujme.